

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Kfv.I.35.348/2011/4.szám

A Kúria a dr. Imrédy Szabolcs ügyvéd által képviselt /felperes címe/ felperesnek a dr. Borovszki Beáta által képviselt alperes neve alperes ellen támogatási ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 8.K.33.830/2010/3. számú ítélete ellen a felperes által 4. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Bíróság 8.K.33.830/2010/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Kúria a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Magyar Államkincstár 2010. március 4-én a 15397/13/2010. számú határozatával a felperes - mint oktatási intézmény - javára 157.155.023 Ft többlet-támogatást állapított meg, melynek alapja a Fővárosi Bíróság 8.K.30.149/2009/9. számú ítélete volt, amely e körben kötelezte új eljárásra a hatóságot.

Ezen megismételt eljárásban hozott elsőfokú határozattal szemben több okból is fellebbezést jelentett be a felperes. Így egyrészt hivatkozott számszaki hibákra, másrészt hiányolta a 2008. évi szakmai és informatikai támogatás összegéről való rendelkezést, végezetül pedig hiányolta a visszamenőlegesen megállapított többlet-támogatás után a kamatfizetés elmaradását.

A másodfokú hatóság 2010. május 25-én 12500-2/2010. számú határozatával elutasította a fellebbezést valamennyi felvetés tekintetében, az elsőfokú határozat helyes indokaira hivatkozással. Az alperes szerint ő haladéktalanul eleget tett a bírósági ítéletnek, késedelembe nem esett; a bíróság kamatfizetésről nem tett említést, de egyébként ennek jogszabályi alapja sincs.

A felperes keresetlevelében ezt vitatta. Kifejtette, hogy - álláspontja szerint - a kamat jogalapját a Ptk. 301. § /1/, /2/ bekezdése, valamint a 232. § /2/ bekezdése alapozzák meg.

Kifejtette, hogy attól jogszabálysértő a másodfokú határozat, hogy noha a Ket. 3. § /2/ bekezdése egyértelműen kimondja, hogy a közigazgatási hatóságnak az ügyben minden jelentős körülményt figyelembe kell vennie döntésekor és arról döntenie is kell, a kamat pedig lényeges körülménynek tekintendő, az alperes ezt elmulasztotta.

A jogszabálysértés abban áll, hogy az eredetileg fennálló esedékességi időponthoz (2007. szeptember 1.) képest, az alperes később, csak a bíróság ítélet hatására teljesített, de a késedelembe esés ellenére kamatot nem fizetett.

Az ügyben eljáró Fővárosi Bíróság 8.K.33.830/2010/3. számú, 2011. március 10-én kelt ítéletében a keresetet elutasította és megállapította, hogy az alperesi határozat a keresettel támadott körben nem jogszabálysértő.

Kifejtette az ítélet, hogy nem a Ptk-n alapuló szerződéses jogviszony az ügy alapja, hanem a költségvetési törvényen alapuló (és jelen esetben az ágazat szerinti közoktatási törvényből fakadó) normatív költségvetési támogatás összegének megállapítása.

Idézte az ítélet a Magyar Köztársaság 2006. és 2007. évi költségvetéséről szóló törvényeket (2006. évi CXXVII. törvény és 2007. évi CLXIX. törvény), valamint a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényt, annak is a 118. § /1/-/3/ bekezdéseit, valamint az ennek végrehajtásáról szóló 20/1997. /II. 13./ számú Kormányrendelet 13-17/A. §-ait, amely szabályok mondják meg a normatív támogatás odaítélésének feltételeit, a számítás részletszabályait.

Jogszabály rendezi a megállapítást, és nem szerződés, másrészt a jogszabály semmilyen kamatfizetést nem ír elő, ami egyébként nem is lenne összeegyeztethető a támogatás céljával (a támogatás mértékének vitatása, és ezzel az eljárás elhúzása adott esetben még visszaélésre is adhatna alkalmat a közpénzek sérelmére).

A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Kérte az ítélet hatályon kívül helyezését, és a bíróság új eljárásra utasítását. Az ítélet jogszabálysértő, mert egyrészt a Ptk. is alkalmazható jelen ügyben, de egyéb jogszabály is van, amiből a kamatfizetési kötelezettség levezethető lett volna.

A felperes szerint a normatív támogatás „biztosan jár” (jogszabályi alapon), ezért ez nem lehet elhatárolási elv.

A normatív támogatás nyújtása a közoktatási törvény szerint kötelezettség.

Másrészt az sem igaz, hogy semmilyen szabályozás nincs a kamatra, mert a közoktatási törvény végrehajtási rendelete 16. § /5/ bekezdése szerint, ha az oktatási intézményt terheli visszafizetési kötelezettség, vagy pl. elmarad a részletfizetéssel, ebben az esetben neki késedelmi kamatot kell fizetnie.

A felperes úgy véli, hogy ennek visszafelé is működni kell, különben sérül az Alkotmány 9. § /1/ bekezdése, azaz a tulajdonformák egyenrangúsága.

Egyébként a Ptk-ból magából is levezethető (ld. 1. § /1/ bekezdés), hogy jelen jogviszonyban a Ptk. irányadó, de az Áht. végrehajtásáról szóló rendelet is oda teszi a Ptk-t mögöttes jogszabályként az államháztartás működésével kapcsolatos speciális jogszabályok mellé.

Ily módon tehát, ha speciális jogszabály a kamatfizetést nem tiltja, akkor a fentiek szerint az jár.

Az alperes ellenkérelmében a felülvizsgálati kérelem elutasítását kérte. Kifejtette, hogy a Fővárosi Bíróság a jogszabályok helyes értelmezésével jogszerű határozatot hozott, kérte azt hatályában fenntartani, és a felperest perköltségben marasztalni.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény /a továbbiakban: Ket./ 3. § /2/ bekezdés b) pontja szerint a közigazgatási hatóság hivatalból állapítja meg a tényállást, határozza meg a bizonyítás módját és terjedelmét, ennek során nincs kötve az ügyfelek bizonyítási indítványaihoz, ugyanakkor a tényállás tisztázása során minden, az ügy szempontjából fontos körülményt figyelembe kell vennie.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény /a továbbiakban: Ptk./ 301. § /1/ bekezdése értelmében pénztartozás esetében - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - a kötelezett a késedelembe esés időpontjától kezdve akkor is köteles a késedellemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot fizetni, ha a tartozás egyébként kamatmentes. A kamatfizetési kötelezettség akkor is beáll, ha a kötelezett késedelmét kimenti.

A /2/ bekezdés szerint az államháztartás alrendszerében harmadik személyekkel szemben vállalt vagy az alrendszereket egyébként harmadik személyekkel szemben terhelő fizetési kötelezettség késedelmes teljesítése esetén a késedelmi kamat tekintetében is alkalmazni kell a kamatfizetés mellőzésére vagy a törvényesnél alacsonyabb mértékű kamatfizetése irányuló szerződési kikötés semmisségére vonatkozó rendelkezést.

A Ptk. 232. § /2/ bekezdése kimondja, hogy az államháztartás alrendszerében harmadik személyekkel szemben vállalt vagy az alrendszereket egyébként harmadik személyekkel szemben terhelő fizetési kötelezettség esetén, ide értve a támogatási szerződésekből eredő fizetési kötelezettséget is, a kamatfizetés mellőzésére vagy a törvényesnél alacsonyabb mértékű kamat fizetésére irányuló szerződési kikötés - ha jogszabály eltérően nem

rendelkezik - semmis. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni az államháztartás alrendszeréből nyújtott támogatások felhasználására kötött szerződésekben, valamint a jogszabályban meghatározott közfeladat ellátásával megbízott és e körben olyan szervezetek által vállalt fizetési kötelezettség esetében is, amelyet államháztartási szervezet alapított, vagy amelyben ilyen szervezet többségi befolyással rendelkezik.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 118. § /1/ bekezdése értelmében a közoktatás rendszerének működéséhez szükséges fedezetet a központi költségvetés és a fenntartó hozzájárulása biztosítja, melyet a tanuló által igénybe vett szolgáltatás díja és a közoktatási intézmény más saját bevétele egészíthet ki.

A /2/ bekezdés kimondja, hogy a közoktatás feladatainak ellátását szolgáló költségvetési hozzájárulás összegét az éves költségvetési törvényben kell meghatározni.

A /3/ bekezdés szerint a központi költségvetés az állami szervek és a helyi önkormányzatok, valamint a nem állami, nem helyi önkormányzat intézményfenntartók részére az általuk fenntartott nevelési-oktatási intézmények működéséhez - a gyermek-, tanulói létszámot, valamint az ellátott feladatokat figyelembe véve - normatív költségvetési hozzájárulást biztosít.

A Ktvhr. 16. § /6/ bekezdése szerint az Igazgatóság legfeljebb egy évre - az írásbeli kérelemben benyújtott indokok mérlegelésével - a visszafizetendő összeg vonatkozásában a kérelem benyújtását megelőző félév utolsó napján érvényes jegybanki alapkamat mértékével terhelten részletfizetést engedélyezhet. Az Igazgatóság a részletfizetésről szóló kérelemről soron kívül dönt.

A /7/ bekezdés kimondja, hogy ha a fenntartó visszafizetési vagy részletfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, a napi jegybanki alapkamat kétszeres mértékének megfelelő késedelmi kamatot köteles fizetni addig a napig, amíg fizetési kötelezettségét nem teljesíti.

A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen megállapított tényállás alapján, és a vonatkozó jogszabályok megfelelő értelmezésével hozta meg a döntését.

Külön kiemeli a felülvizsgálati bíróság, hogy nem két fél magánjogi megállapodáson alapuló szerződéséről volt szó konkrét ügyben, nem ez volt az alapul szolgáló jogviszony, hanem közjogi aktusról, azaz a támogatás alakszerű közigazgatási határozattal került megállapításra.

Nem lehet értelmezés útján olyan tartalmat tulajdonítani egy kogens jogszabálynak, amit az tételesen nem tartalmaz.

Amikor a jogalkotó közjogi jogviszonyban (például egy téves

hatósági döntés miatt annak reparációjakor, illetőleg éppen ennek céljából) kamatfizetést kíván előírni, azt a tételes jogszabályban teszi meg, illetve kell megtennie.

A felülvizsgálati bíróság ezen álláspontja alátámasztására hivatkozik a BH 2010/200. számon (LB Kfv.I.35.261/2009.) közzétett eseti döntésére, amely részletesen levezeti, hogy hasonló szituációban az adóhivatalnak - az őt terhelő visszafizetési kötelezettség esetén - mikor, és milyen kamatot kell fizetnie (Art. 37. § /6/ bekezdés, 135. § /4/ bekezdés).

Az eseti döntés elvi élel rögzíti, hogy ilyen esetben a Ptk. alkalmazásának nincs helye, illetőleg utal egy korábbi, ugyancsak eseti döntésre (EBH 2006/1461.), mely értelmében az Art. szerinti kamat költségvetési támogatásnak minősül.

Jelen felülvizsgálati kérelemmel érintett perbeni esetben a jogalkotó kamatfizetési kötelezettséget csak arra az esetre írt elő, ha a támogatott szervezetnek van valamely okból visszafizetési kötelezettsége az állami költségvetés felé.

Attól még, hogy e körben nincs további rendelkezés a speciális jogviszonyra vonatkozó jogszabályban, nem lehet áttérni a Ptk. alkalmazására, mert a felek között nem a Ptk-n alapuló szerződéses jogviszony jött létre, hanem közjogi.

Ennélfogva a felülvizsgálati bíróság a Pp. 275. § /1/-/3/ bekezdése alapján az elsőfokú jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felperes személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

A felperes a Pp. 78. §-a alapján köteles az alperesnek perköltséget fizetni.

Budapest, 2012. március 14.

Dr. Hajnal Péter sk. a tanács elnöke, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet sk. előadó bíró, Dr. Darák Péter sk. bíró